

BÉTSI MAGYAR KURIR.

Nr. Indult: Hétfőn, November 3-dikán, 1834.

37.

N A G Y B R I T A N N I A.

(Morning Post.) A' Brittus Kormány hajókat bérelt ki 10,000 darab fegyvernek Cadixba, és Carthagenába, 's 5000 nek Corunnába való szállítására. Ugyan az a' lap kérdi, minő okból nem gyászolja a' Brittus Udvar Donna Franciscát, Don Carlosnak elhunyt feleségét, éppen úgy, mint Dom Pedrót? vallyon amaz, nem éppen úgy tagja vólt e' a' Portugalliai, és Spanyol familiának, és mint olyan, nem tarthat e' számo', ugyan arra a' tiszteletre, — mellyben az utóbbi részesül?

Midőn a' Király Ő Felsége, a' két Parlamentház leégését megtudta, azonnal a' Nemzetnek használatul, a' Sz. James parkban tulajdon, — ujönnan épült palotáját ajánlotta. Még nem tudatik, vallyon ezen nemes ajándat elfogadtatik e'; de az áldozat, mellyre Magát Ő Felsége késznek nyilatkozta, annyival többre betsülendő, mivel tudva van, hogy a' Sz. James palotában lévő szobák alig felelnek meg egy magános gazdag familia szükségének, annyival kevésbé alkalmasok a' Királyi fénynek fenntartására. Egyébberránt reménylhető, hogy most majd a' törvényhozóság, rendeltetésének jobban megfelelő Országházat fog építtetni.

Londonban és Valesben esztendőnként a' mőhgyárakban, 3,500,000 a' lakóházakban 5,500,000 tonna kőszén fogy el, kivitetik 3,000,000 és így összesen 12,000,000 tonna égettetik el.

A' főváros útszáiban most egy ember járkál, ki magát Mohammedanus

Missionariusnak adja ki, 's azt állítja, hogy ő a' Prófétától küldetett légyen, az igazi hitre való térítések végett. Rendes közpiatzokon mutatja magát, 's ekképpen kiabál: „La ilah ala ilah!“ az az: Tsak egy Isten van, és Mohammed a' Prófétája! Illyenkor témérdek sokaság fogja körül, 's ő a' Koran tanításait jó ángolyúl magyarázza.

(Haud és Speneri Ujság.) London Oct. 17-kén. A' fővárosban élők nem emlékeznek olly rettentő tűzre, mint a' melly tegnap estve a' felsőházban, még pedig, mint általánosan hiszik, a' könyvtárban, hol dolgoztak vala, támadott, és délnyugoti szél mellett mindjárt a' tövében lévő Alsóházba is belékapott, 's pusztítással fenyegette a' sorban lévő minden Törvény Udvarokat, nem külömben a' régi pompás Westminsterhalle épületet is. Szerentsére azomban, noha elég későn előltatott, miután a' Gyűlés teremek, a' két Ház Választottság szobái, úgy szinte a' Könyvtár, és Levéltár, láng prédáivá levének. Ez utóbbi épületből, a' felső Háznak könyvgyűjteményét kivéven, minden betses oklevelek szerentsésen megmentettek. A' köztességek, egy szempillantásig sem zavartatott meg. A' Premier Miniszter, és a' többi Status tisztviselők, azonnal a' helyszínén termettek, 's különös igyekezetet, és energiát bizonyítottak. Még most a' veszteséget, hanem ha magát az épületet megbetsültetjük, nem lehet meghatározni. Nyelv, elő nem adhatja az — úgy szólván pompásan rémítő tüneményt. Hűvös, szeles vólt az éjjel, min-

den esső nélkül, 'sa' pusztító tűz, úgy látszott, mindent magába nyél, a' mihez ér. — A' ki nem volt szemmellátott tanúja, nincs is megfogása, ezen szörnyű elementom dühéről. Az öszvegyült sokaság tökéletes érzékeltenséget mutatott, sőt szeméremmel kell megvallani, olykor olykor tsipkedő tréfával is élt. Három fertály óra alatt a' felső Ház minden szobái lángba borultak, 's tsak hamar az erkélyeknél fogva, a' mellyekkel ez, az Alsó Házal öszveköttetésben vagyon, ez utóbiba is belé kapott, a' midőn egyszerre 15 vízipuska érkezett meg, és így történt, hogy a' szomszéd épületek megmentettek, 's a' tűz, tsak a' két Házra szorított. A' szónok lakóháza megmentelett ugyan, de elébb tetemesen megsértetett. Az abban találtató könyvek, papírosok, házibútorok, a' szomszéd Sz. Margit templomba, az új Levéltárba, és más épületekbe szállítottak. A' tűz bizonyos papírosok elégetésekor támadt, mellyek illy tzeleből, a' kintseskamara tárából, a' Felsőházba vitetni rendeltettek. Az evvel foglalatoskodó emberek, hamar nyakára akartak hágni a' dolognak, és nagy rakást halmoztak öszve a' kementzében, úgy annyira, hogy a' láng kitsapott, és a' közellévő gerendát meggyújtotta. A' Parlament Novemberben szándékozott öszveülni, 's akkor hihetőleg Karátsonyig felfüggesztette volna üléseit: ez a' szerentsetlen történet azomban szükségessé teszi, hogy most mind a' két Ház leginkább azon tzeleből üljön öszve, hogy arról tanakodjék, mi tévő legyen? Annyi igaz, hogy az Oklevelek rendben tartásában, nem a' legnagyobb vígyázattal tudtak bánni. Ma délután több órai Cabinéti tanács tartott, azon rendszabások felett, mellyek a' jelen zavar megszüntetésére legalkalmasabbak: úgy, de megszüntethetik

e' egyszersmind a' politikai égés is, melly, a' mint tartani lehet tőle, Országunk minden intézetét sírba dönti? Spanyol Országból költ tudósításaink Don Carlos felől sokkal kedvezőbbek, mint valaha valának. A' mi Mina Generalt illeti, az ő betegsége, sok esztendei szenvedésnek következése, 's kötve lehet hinni, hogy, habár a' Commandót általveendi is, képes legyen a' Királyné számára valami sikerest elkövetni: mert az egyszer veszendő ügyet megmenteni, az előtte volt Generálok által ejtett hibákat megjavítani, és így, ismét újat alkotni igen nehéz, sőt a' jelen környülményeket tekintve, — lehetetlen.

Lord V h a r n d i f f e n a k legidősb fija, nem régen, M a r y l e b o n e templomában, D e s s a l i n e s szeretsen Generálnak, a' ki a' Hayti lázzadáskor olly fontos szerepet jádzott, leányával megeskedtetett. A' menyaszszony 22 esztendő szép fekete fejérszemély, 's örököse néhány milliom forintnak, melly summa Kelet Indiában a' Scaporoknál volt Oberster Attyától szálland reá.

(Globe.) London Oct. 18 kán. A' leégett Parlament Házakra tegnap még egyre puskáztak, noha inkább tsak a' hamu alatt senyvedő tűz felgerjedésének eltávoztatására, mintsem közbenvetleni szükségből. Délelőtt elzárták a' leégett helyet. Sir H o b h o u s e, ugy mint a' Vadászat Főbiztosa, a' ki, kötelességének tartá az oda rendelt munkásokra felügyelni, egész nap nem tágitott a' helyszínről. A' könyvek, házibútorok, és más betses vagyonok egyre halmozva sokáig szabad ég alatt valának lepedőkbe takarva, de azután, kevés megsértés mellett bátorságba tettek. A' régiség barátja, leginkább sajnálhatja a' festett Kamarát, mellynek még E d u a r d idejében épült állja, épen maradt. B u t t U r élet veszedelem-

mel mentette meg egy — már lángba borult szobából, 400 font sterlingre becsült páltzáját. A' népnek viseletje, mérsékelt, és tsendes vala, noha itt-ott, némelly tréfák is ejtettek: így a' többek közt egy valaki, az előtte papírossal megterhelve elmenő munkásoktól kérdezte: „Oda égelt e' a' szegénység billje?” Nem, felelé a' munkás. „Annál rosszabb, bártsak azok is oda égtek volna, kik megmentették.” Egy kéményseprő komolyan nézte a' tüzet: egy teherhordó vállára vereget, így szólván: „No, örülsz most úgy e'?” „Miért?” „Mert oda égett az a' parantsolat is, melly által a' seprés kiabálás megtiltatott a' Parlament által! „Az nem sokat használ viszonzá a' Kéményseprő, mert a' mesterünknel meg van a' párja!” Ugy, de, felelé amaz, nem bolond mestered, hogy a' Parlamentnek elárúlja!” Egy Irlandus azt gondolta, hogy a' Parlament a' Tanaist akarja forrásba hozni. Lord Althorp különösen munkás volt, 's több ízben így kiabált: „Ne sokat gondoljatok az Alsóházzal, hagyj égjén! Tsak mindenekre kérlek, szabadítsátok meg Westminsterhallt.” Tegnap reggel a' Tanaison sok papírost láttak úszkálni, de kifogatván, bátorságos helyre vitettek. A' Londonból menő Követek mind meg vóltak terhelve, a' Nemzet veszteségét hirdető környülállásos tudósításokkal. Mintegy 10 ember nagyon meg vólt sebesítve, úgy, hogy ispotályba vitettek. Tolvajok is fogattattak el, kik azalatt, míg mások az óltással foglalatoskodtak, ők a' nézők zsebjeikben kaparásztak, vagy a' megmentett jószágok körül kalandoztak.

(Temps.) London Oct. 17-kén. A' Parlament épület égése alkalmával, a' Londoni nép phlegmaticai characterét mintha egészen levetkezte volna. Minő munkásság, és minő rend ural-

kodott az óltás alatt! A' Párisi lakónak meg fogása sints azon gyorsaságról, melyet itt a' nézőnek nagyobb része bizonyított. Párisban a' nézőket hajtani kell az óltásra, itt ellenben vissza kell tartóztatni a' munkától. Reggeli 2 órakor érkezett meg a' nagy óltó masina, melly minden minutában 2000 font vizet önt ki. 3 órakor letsillapították az égést; a' kár kétségen kívül igen nagy, de mégis majd minden iroványokat megmentettek, 's az Alsó Ház könyvtára keveset szenvedett. Tegnap az emberek még le vóltak veretve, de ma már ismét tréfálódznak, 's a' legközelebbi üléskor, bizonyosan mindenki fog rajta örvendeni, hogy Hume Urnak indítványa, egy új Gyűlésiterem iránt, keresztül ment. Minden jeles férjfiak, meg kell vallani, kitünő bátorságot mutattak. Lord Fitz-Clarence, több barátjaival együtt, a' füsttől, és lángtól, egy kis torony ablakához szorítatott, és midőn a' béomlott gráditsok, elzárták a' visszamenetelt, vonakodott az előhozott lajtorján lemászni. Sir Hobhouse, Lord Althorp, és más előkelő személyek, nagy veszedelemnek tették ki magokat. Lord Munster, életét egy munkásnak köszönheti, ki őt éppen akkor ragadá ki, mikor kevésbe múlt, hogy egy fedél darab reá nem szakadt: a' Lord sértetlenül maradt ugyan, de a' szegény munkásnak válla öszvezúzátott. Nagy szerentsének tartják, hogy a' Cantzellarus páltzája megmentetett, melly midőn I. ső Károly a' Saffotra vezettetett, elől vitetett vala. A' Ház mesterné, mint mondják, már régen panaszkodott türhetetlen hőség, és füst-szag miatt: könnyen meg lehet, hogy a' fedél alljában már régen senyvedett a' tűz. Még el nem felejtették, hogy azon tűz, melly London hidját megemésztette, több helyeken magától támadt. — So-

kon már előre jövendölik, hogy az új Parlamentházak, gothusi stylusban, úgy mint a' Westminsterhalla, fognak építtetni.

BURKUS ORSZÁG.

Oct. 25-kén reggeli 4 órakor, Berlinben, az úgy nevezett Angoly Házban tűz támadt, és olly hirtelen elterjedt, hogy mikorára a' vízpuskák oda érkeztek, már akkor az egész épület lángban volt. Itt reggeli 3 óráig muzsikai társaság volt, 's igen könnyen meg lehet, hogy ezen alkalommal támadt vigyázatlanságból. A' politzia tiszték, és a' katonák ügyességek mellett, a' szomszéd épületekbe nem kapott a' láng. Két munkás az óltáskor tetemesen megsértelett, 's most orvosi felvigyázat alatt vagyon. — A' főváros ezen egész által egyik legszebb teremétől, mellynek külömben is híjjával vagyon, fosztatik meg.

16 kán éjtszaka Goldapp városa, Keleti Burkus Országban, nagyobb részént leégett. Az erős szél mellett hirtelen elterjedt a' tűz, úgy, hogy kevés mentődhetett meg a' láng dühétől. 291 Familia minden vagyonát elvesztette. Ugyan akkor éjjel Vehlau-ban, hasonlóul Keleti Burkus Országban, 52 tsür, és 16 istálló, minden gabonástól elégett, a' mi az idei élethiány miatt, igen nagy veszteség. Schaa ksvittban is, több épület leve hamuvá.

SVÉTZIA ÉS NORVÉGIA.

Stockholmból költ tudósítások szerint, az ott Oct. 11-ig Cholerában megbetegültek száma 7883-ra ment, kik közzül 4414 en meggyógyultak, 's 3275-en meghaltak. Már 14-kén sehol sem mutatkoztak jelei ezen betegségnek.

FRANTZIA ORSZÁG.

(Messenger.) Tripolis Oct. 1-jén. A' két esztendő óta, ezen Országot

szaggató nyughatalanságok, végre megszüntek. Sept. 20-kán a' Sultánnak Biztosa, Tripolisban kikötött, és Ali Basát, a' Tripolisi Pasaliksággal felruházta. A' lakosokhoz botsátott felszóllítása, többnyire mindnyájokat engedelmességre bírta, a' kevés számú makatsok pedig, mindenfelé elszéledtek. Frantzia Orzágnak General Consulja, legelőbb nyújtá által meghiteltető levelét, az új Basának, azután példáját a' többi Keresztyén Consulok is követték.

Persil, petsétör, minden frantzia Érsekekhez, és Püspökökhöz, következő kerülőlevelet botsátott: Monseigneur! Tzélerányosnak tartották az Urak, hogy a' Pápának — illyen tizmű munkára nézve: „Egy hívőnek szava i“ költ encyclicai levelét, minden Megyébe megküldjék: — bár mi lett legyen is tzelja az Egyház Feje levelének, és bár milly gántsot érdemeljen is az említett munka, még is a' Kormány sajnálja, hogy az Uraknak buzgóságok, a' törvény határán túl ment. Ugyan is nyilván megtiltatik, hogy semmi bulla, Breve, Rescriptum, Decretum, parantsolat, vagy más a' Pápának hasonló, sőt magános személyeket illető iroványai se fogadtassanak el, nyomtattassanak ki, vagy más akármí módon köz hirré ne tétessenek, a' Kormány jóváhagyása nélkül. Ez a' törvény, nem új, és egyszerű elíteltetések nem kivételek. Igaz, hogy több Journalok elfogadták amaz encyclicai levelet: úgy de ez az indiscretió, nem hatalmazta meg a' Frantzia Clerustarra, hogy azt hasonlólag közhirré tégye, mert úgy a' Kormányt törvényes jussától fosztaná meg, a' mi nem lehet, a' nélkül, hogy a' közjusnak első principiumai veszedelmezzenek. (Aláírás) Persil.

SPANYOL ORSZÁG.

(Moniteur.) Bayonnéból jelentik, hogy a' Királyné seregétől várt se-

gedelem Vittoriába megérkezett. A' Carlisták által Bilbaonak lett bevétel, mint sokan állították volt, meg nem valósodott: annyi igaz, hogy ezen várost még eddig mindég környékezik a' Rebellisek, de örsereggel úgy meg van tömve, hogy egy könnyen hozzá nem juthatni.

(Election.) Manso Generalis segedelmet kér, mert Casztiliában közlázadástól tart. Llauder General 6000 embert kíván, mivel Barcelona republicai gondolatokat forral, 's szeretne függetlenné lenni, a' másik rész pedig Carlistai. Espeleta Generál írja, hogy Arragoniában is nyughatatlanság mutatkozik, mellynek elnyomására nints elegendő erő. Galiciában, Morillo, és Moreda Generálok, hasonlóul katonát, és pénzt kérnek, hogy a' tartományt pusztító Carlisták intselkedéseiknek ellentállhassanak. Andalusiaiban, és Manchában, a' nép, általjában nyugodtan van, de tele előítéletekkel, és azért is nem kevésé hajlika' Carlismushoz. Egy szóval, minden, a' nyomorúság, és rendetlenség legfelsőbb póltzára hágott, úgy, hogy ha egy Követ, a' Madridi commandérozó Generállal egyetértőleg, a' Cortesek telyes gyűlésében, V-dik Károlyt, Királynak kikiáltani bátorkodnék, hihetőleg, mindenki reá állana!

(Memorial Bordelais.) Mina General, az Orvosok állítások szerént, még mintegy 3 hétig ki nem mehet, és így addig a' Commandót által nem veheti.

Az esmeretes Sa ez Viktor, Tortosai Püspök, Madridot elhagyta, 's Don Carloshoz ment által: hozzá teszik, hogy a' Sanguesaba kívánt Utilevelet, maga a' Kormány adta ki légyen számára.

(Morning Herald.) Egy Angoly Navarrából Oct. 10-kéről ekképpen ír: „Alig hiheti az ember, hogy Rodil

ugyan akkor napon ditsértetett meg a' Commandónak ügyesen való vitele miatt, mellyen egy Kurír által parantsolatot vett, hogy azt, (a' Commandót) azonnal tégye le, 's egy másik Kurír Bayonnéba ment, hogy minden pénzt Minának adjon által. Egyébbberánt Rodil mindenkor Republicanus vólt, és tzélja, az exaltalt Liberalisoknak fejekké lenni. Mindenki, a' ki tsak esmérte Amerikai pályáját, ellenkezőt hitt: most azomban már senki sem kételkedik republicai gondolkozás módjáról, valamint árról sem, hogy éppen ezen ok miatt, mozdittatott el Commandansi hivatalától. Ő (Rodil) tehát elvesztette a' Commandót, de azért még mindég munkás, 's ha vér törvényszékek állittatnak is fel, ő, mindenkor helyén fog találtatni. Ő nem elégedett meg avval, hogy a' Commandót le kellett tennie, mivel morgott, sőt azt mondják, hogy még fenyegetődzött is, 's tsak vonakodva tette le hivatalát, midön egy másik Kurir, az elhatározó parantsolatot meghozta. — Most Madridba indúlt az Oraa parantsolatja alatt lévő brigadától, és az egész lovasságtól kísértetve. Zamalac arreguy, 10. osztályal Ebrónál áll, 's Oraának visszajövetelére várakozik, kinek lehetetlen lessz ismét Navarrába bényomúlni, hanem ha Burgostól, vagy Vittoriától segítséget nyer. Megvalósodott, hogy Mina kevés napok múlva Frantzia Országot oda hadja, a' mennyiben egészsége mindég javúl: attól lehet mindazáltal tartani, hogy ezen derék hazafi magát megerölteti. Nevezetes környülmény, hogy minden pénz, Mina kezébe adattatott által, mind a' mellett, hogy a' 3. tartományban, Osmá a' főparantsoló. Arduin Bankier, Minán kívül, másnak nem akarta a' pénzt kiadni, mivel

tsak ezen egyetlenegy férjfiúhoz va-
gyon bizodalma. A, Catalonia dól-
gok, minden nap jobban öszvebonyo-
lodnak. A' Carlisták nagy előlépéseket
tesznek a' tartomány hegyes részeiben.
Llaudér General egy darab ideig
távol volt Barcelonától, hogy a'
lázzadásnak elnyomására tzélerányos
rendszabálokat tehessen. Elisondot
erősen blokirozzák a' Carlisták. A'
Pamplonából költ tudósítások min-
dég kedvetlenebbek. Lorenzot oszt-
tályával, a' Cholera egy várba zárta.
Az élelem megrágúlt: a' húsnak
fontja 5. frank. a' liszt tsak nem egé-
szen elfogyott. Aylde Obestes Ba-
yonnéban van, 's Minával együtt
Spanol Országba akár menni. Azt
mondják, hogy Don Carlos, ki most
Borundában vagyon, Madriddal
sűrű levelezést folytat. —

ELEGYES TUDÓSÍTÁSOK.

Vielitzkából jelentik, hogy ott
a' földindulás nagyon érezhető volt:
egy tisztviselőt, ki asztalánál dolgo-
zott, székestől felfordított. Lengyel or-
szágban, nem idegen volt régi időkben
is a' földindulás. Így 1200-ban Máj. 3-
kán, 1257-ben Jan. 31-kén, 1348-ban
Jan. 24-kén, 1786-ban Febr. 27-kén vég-
re 1787-ben Aug. 27-dikén. Ez utolsó
földindulásra még sokan emlékeznek
a' most élők között.

Oct. 22-kén estve, Holsteinban
nagy zivatar támadt, melly alkalommal
a' menykö Tönning környékén be-
ütött. Az Oct. 19-ki szélvész, melly itt
Bétsben is dühösködött, az éjszaki,
és keleti-tengeren nagy kárt tett. Az
Amsterdamba, Gooléba, és Lon-
donba szánt gőzhajók, még 23-dikán
Cuxhavenban kóvályogtak. — Hu-
sum környékét 17-kén az árvíz egé-
szen elborította. Haarlingen mellett

nehány hajó törést szenvedett, úgy
szinte Scheveningen alatt is, melly
alkalommal több matrózok, és egy ka-
pitány a' vízbe fulának. — Katvyk-
nál 5 hajó szenvedett törést, mellyek
közzül egy Hollandiai Surinámból
jövő, 5 Matrúzig minden embereit el-
vesztette: a' másik is mindenestől el-
süllyedt, de a' harmadikból tsak egy
matróz veszett oda. Egmondnál is
több hajó süllyedt el. Cellebroeder-
kuis, mellynek kapui 1825-dik esz-
tendőtől fogva öszve vagynak törve,
egészen elmerült, 's a' lakosok bar-
maikkal együtt kénytelenek valának Vá-
ros felsőbb részeibe vonulni. A' szél-
vész egy nagy 8 vagy 9 lábnyi nagy-
ságú Albatrost (azon tájékon ritka
madár) Middelburgba tsapott. —
Scheveningeenél a' szélvész olly
kemény volt, hogy 4 ágyút a' tartó-
jából lerántott, és mélyen a' homok-
ba kavart.

B É T S.

Ö Ts. Kir. Felsége méltóztatott
Oct. 15-dikén költ kegyelmes kir. ha-
tározata által Zdenecsay Miklós Urat
Körös Vármegye első Alispányát ma-
gyar királyi Tanátsossá kinevezni.

Ö Ts. Kir. Felsége méltóztatott
Dercseni Dercsény János Urat Ts.
K. valóságos Titoknokot a' Ts. K. Fa-
milia jószágainak itt Bétsben lévő Fő
Kormányához első Titoknokává kegyel-
mesen kinevezni.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Zala vármegyének székújító gyü-
lése Szept. 22-kén tartatott Zala E-
gerszegen Gróf Batthány Imre
Főispányi helytartó Ö Excja előlülése
alatt. A' tisztikar tagja' itt következ-
nek: Horváth János kamarás úr első
alispáni hivataláról végképen lemond-

ván, első alispán Névedi Bottka Jósef úr, második alispán Kerkapolyi István úr; főjegyző: Skublics Aloiz. 1-ső aljegyző: Tuboly Mihály; 2-dik: Zob János; leréltárnok: Hány Farkas; számvevő: Csik Boldizsár; fő-adószedő Koppányi Ferentz; fő ügyvéd: Molnár János; 1-ső alügyvéd: Nagy Jósef; 2-dik: Csesznák János; segéd számvevő: Nagy Sándor; lajstromzó; Kozáry László. Tapolczai járásban főszolgabíró: Kutty Pál; al: Malatinszky Ferentz 's Mórocz Károly; aladószedő: Somody Mózes; esküttek: Adán János, Ohidy Gábor 's Mezericzky Károly. Szántói járásban főszolgabíró: Szigethi Dániel; al: Horváth Pál 's Nagy Pál; al-adószedő: Töreky János; esküttek: Kósár Jósef, Salamon János 's Töreky Jósef. Rapornaki járásban főszolgabíró: Rajky Zsigmond; al: Palini Inkey Sándor 's Csányi Elek; aladószedő: Thassy Gábor; esküttek: Koltay Jajos, Besenyey Barnabás 's Kámán Ferentz. Egerszegi járásban főszolgabíró: Simon Mihály; al: Farkas Imre: 's Halasy Ignátz; al-adószedő: Szigethy István; esküttek: Stefanics Ignác, Baranyay Pál 's Nagy Imre. Lövői járásban főszolgabíró: Bertalan Pál; al: Marton Jósef és Sente Mihály; aladószedő: Soós Jósef; esküttek: Király István, Baka János és Simon János. Muraközi járásban főszolgabíró: Gábelics Ferentz; al: Horváth Péter 's Tomásich István; aladószedő Barich János; esküttek: Glavina Jósef, Gramasics István és Csarics Ferentz.

Kisvárd (Szabolcs) Oct. 18 kán: A' jelen emberkort meghaladt idei hőség, és szünetlen szárazság rendkívüli következéseit az adósul soha nem maradó természet figyelmezőji szorongva várták. Hü maradt ez a' maga örökös törvényeihez, midőn e' f. h. 15 kén reggel mintegy 7 3/4kor egy földrengés-

sel borzasztott meg bennünket. Az égi madarak csoportos és nyugtalan repdezési, hamar utánok pedig egy napkeletől nyugotfelé irányzott nagy robaj, előljáróji valának a' rögtön követett ringatásnak; mellyhez hasonlóról itt nem emlékeznek. A' hatalmas tünet a' földet nem hintáztatta, hanem rázta szakadatlan mintegy 20—24 percig 's közte három erősebb lökődés tapasztaltatott. A' kath. templom falát itt több helyütt megrepeszté, a' torony keresztjét észrevehetőleg elfordítá, több kéményt elrontott, némelly lakot hasonvehetlenné tett, a' szomszéd felső-Litkei templom boltozatját annyira meghasítá, hogy helyrehozásáig az isteni tisztelet, ha el nem marad, felelem közt fog tartathatni. Hasonló rombolatokat hallunk az egész vidékről; a' révészek 's halászok életveszéllyel érzék a' Tiszán és Szamoson a' természet ezen nagy erőszakát, melly az elég mélyre apadt folyók felduzzasztott habjait a' magas partokon tsapdozta ki. Ezután a' több havi tiszta ég borúra vált, 's a' következő nap új veszéllyel fenyegetni látszott, midőn szokatlan terhes felhők esti 6 óra tájban éjszokról tolongtak fel, de a' mellyek szint' éjfélig tartott erős égháborúban oszlottak el, lanyhás esőt hagyván magok után, melly az őszi kiszáradt vetéseket talán még életre hozza, 's a' hegyaljai szüretelőknék valami aszút is adhat. —

Sept. 23-kán Német-Kereszturon 163 ház lett pernyehalom, 's igen számos főkép Mozes-törvény-követő tsaládot juttatott véginségre, mert alig maradt 15 lakhely beégetlenül. Őszi veteményink jobbára még a' földben szunyadoznak, Isten tudja, mikor virulnak szép reményinkre zölddé!

Szathmárból Oct. 18. 1834. Folyó hónap 15. reggeli nyolczadfél órakor

az egész megyét rémítő földindulás rázá meg, melly az 1829dik évinél erősebb, 's így kártékonyabb vala. Legnagyobb mértékben az Ér mentében — melly Erdélyt a' magyar hontól választja — dühösködött. A' földrázást borzasztó földalatti lárma előzé meg, melly az egész megyét felriasztá; a' mozgás kelet-észak közről délnyugot közti irányt tartott; eleinte lassu, és habingatagú, de hirtelen erőszakossá változott, melly szinte egy első pertzenetig tartott. N. Károly vidékét azonban még azután is noha kisebb mértékben jó darabideig ingatá. — Endréden, Dengelegen, Mező-Petriben, 's több helységekben is a' tornyokat és kő épületeket, kéményeket ledönté, tserép zsindeyeket lerázá, némelly helyeken a' fedeleket elhajítá, egyedül a' fa épületek maradhatának épségben, számos kő-házakat szétrepeszté 's lakhatatlanná tevé, kőkerítéseket széllyelhánya. A' földet több helyeken megrepeszté, melly hasadásokon különös nemü anyagot hányt ki elébb, azután a' vizet okádá. Így buggyant fel a' víz Szaniszló és Csanáros határain; a' feljebb említett eret pedig, mellyet a' tavaszi 's nyári aszály egészen kiszárasztá, folyamatra indítá. Az erős rázás alatt megállani nem leheté; vagy valamihez fogódzni, vagy ténferegni kellett, sőt az utazó lovakat is megállítá, zavarba hozá az ingás. A' nagy rémülés miatt az emberek házaikat elhagyva sikóltásokkal, sírással tölték el a' levegőt. A' természetnek e' rendkívüli és borzasztó felháborodása miatt szenvedett kár iszonyú, és sok ezernyi lakosokat épületeiknek a' tél közelgetése miatti helyre nem hozhatá

szomorú és szánakodásra méltó állapotba helyhezett. — A' nap ekkor tiszta és derült vala, harmadnapra homályveres színt öltözött magára, lementekor a' bele nézést is megengedé. — Valóban ezen gyakori és mindég erősebb pusztítóbb földrengések, repeszések, víz felbuggyanások szomorító jelenségei a' titokkal teljes borzasztóbb jövődönnek, melly megyénknek egy részét fenyegeti. Mai nappal megérkezett hozzánk a' már 8 hetek óta nem látott eső, 's a' mezei gazdát régen porban heverő magjának keletre hozásával örvendezteté. — Borunk sok, jó 's oltsó. — Marháink sok helyeken szájszáj és láb fájásban szenvednek. — Némelly helyeken a' himlő dühösködik, nagy embereket is meglep; a' gyermekeket is meglep, a' gyermekeket pedig többnyire megöli. Az öldöklő pokol-fakadékok is gyakran ütök ki magokat az emberi testen.

Magyar Tudós Társasági Jelentés.

Megjelentek és Eggenberger Jó'seif Pesti könyvárosnál kaphatók, a' „Magyar játékszini jutalmazott feleletek, a' magyar tudós társaságnak 1833beli ezen kérdésére: Miképen lehetne a' magyar játékszint Buda-Pesten állandóan megalapítani? I. Fáy András felelete. II. Kállay Ferentz felelete. III. Jakab István felelete. Kiadta a' magyar tudós társaság. Budán a' magyar kir. Egyetem betűivel 1834. Ára, a' közép papírosú példánynak bekötve 36 kr. pengőben, a' szebb papírosunak 48 kr. pengőben 26d. 1834.

a' Titoknok által.